Beschouwingen PvdA Lelystad – uitgesproken 25 mei 2021

Een woord vooraf. Ik moet als politicus natuurlijk verre blijven van het recenseren van de vrije en onafhankelijke pers. Maar ik maak vanavond een uitzondering voor Richard Schuurman van Omroep Flevoland. Dit is de laatste raadsvergadering die hij voor de omroep volgt. Vanaf deze plek wil ik onze waardering uitspreken. Voor hoe hij al die jaren net dat laagje dieper groef dan wat de journalistieke tijdgeest dicteerde. En met liefde voor deze stad. Dank daarvoor.

November ligt nog vers in ons geheugen. De gemeentebegroting voor 2021 en verder moest worden vastgesteld. Ruim 9 miljoen euro werd er bezuinigd op zorg voor jongeren, gezinnen en ouderen. De PvdA vond dat geen goed plan. "Maar oh … het is zo nodig", riep de coalitie in koor. Want anders worden we misschien wel artikel 12 gemeente. Terwijl de miljoenen voor rondwegen wel op tafel kwamen.

En wat hebben we nu? Een overschot van bijna 10 miljoen. Voor de helft uit grondverkopen. Voor de helft uit andere zaken. Als een konijn uit de hoge hoed. Geen begrotingsmonitor die dit zag aankomen.

Maar er is geen hoge hoed. En er is geen konijn. Dit is een rare kronkel in onze manier van begroten. In de afgelopen 10 jaar hebben we 9 keer van die verrassende meevallers beleefd.

Want dat is het systeem. We begroten zo enorm voorzichtig, we begroten zo pessimistisch, dat het uiteindelijk alleen maar mee kan vallen. En dus heeft de raad in november nooit structureel geld voor belangrijke zaken. Zoals de zorg. Maar in mei heeft het college ineens wel incidenteel geld over. Voor allerlei leuke dingen. En dan breekt in het najaar het pessimisme weer uit.

Met dit systeem doen we onszelf als raad, maar vooral ook de inwoners van Lelystad tekort. Wij dienen een motie in om deze manier van begroten eens goed onder de loep te nemen. En op de schop te nemen.

Op een aantal punten wil de PvdA andere keuzes maken dan het College.

Zo vinden wij, samen met in ieder geval Groenlinks en D66, dat de skatebaan gewoon uitgebreid moet worden. De skatebaan voorziet in een behoefte, en vervult een heel goede functie in onze stad. En het gaat om incidenteel budget, wat gewoon uit de reserve ontwikkeling stad kan worden gedekt.

Een ander punt is de afvalstoffenheffing. Die is op dit moment precies kostendekkend. Dus onze inwoners betalen precies hetzelfde aan heffing als het inzamelen en verwerken de gemeente kost. Er is alleen een rare boekhoudregel. Waardoor het net lijkt alsof de heffing hoger is dan de kosten. Maar dat is alleen maar een boekhoudkundige werkelijkheid. Die kosten die we niet mogen meetellen, worden wel echt gemaakt. Het college stelt dus eigenlijk gewoon een lastenverlichting voor. Terwijl de zorginstellingen zich nog het hoofd breken over hoe ze die bezuinigingen moeten gaan invullen. Wij stellen voor om deze lastenverlichting van 290k te schrappen, en dat geld te gebruiken om de bezuinigingen op jeugd- en ouderenzorg te verlichten.

Over de ouderenzorg gesproken. Het abonnementstarief in de Wmo heeft de voorspelde desastreuze uitwerking. Let even op. Er zijn in Lelystad nu miljonairs die hun huishoudelijke hulp hebben opgezegd. Want de gemeente komt schoonmaken voor 17 euro per maand.

Dit kost de gemeente miljoenen. En in plaats van te gaan protesteren bij de minister, gaat deze coalitie die miljoenen weer vrolijk bezuinigen. Op allerlei andere vormen van ondersteuning van ouderen. PvdA en Groenlinks stellen voor om de toegang tot Wmo voorzieningen te beperken. Voor wie het ook zelf kan betalen. Zodat we bijvoorbeeld de ondersteuning van mantelzorgers weer kunnen verbeteren.

Dan de jeugdzorg. Het zijn spannende tijden. Over een maand en een week gaat het nieuwe stelsel van start. De PvdA heeft daartegen gestemd. Of eigenlijk: tegen de te grote bezuiniging die de coalitie van dat nieuwe stelsel verwacht. Maar wij hopen alsnog dat het allemaal goed gaat komen. In het belang van de kinderen en hun ouders.

Maar het is ons nu wel wat té spannend. Over een maand en een week gaat het nieuwe stelsel van start. Maar er zijn zorgprofessionals die nog steeds niet

weten of ze over een maand en een week en een dag nog verder kunnen met het verlenen van noodzakelijke zorg. En dat betekent automatisch ook kinderen en hun ouders die in het ongewisse zitten.

Vanaf 1 juli zijn er minder aanbieders, en er komt nog een inhaalgolf van uitstelzorg aan. En één plus één is nog altijd twéé. Daar komen wachtlijsten van.

De PvdA vindt dat die overgang van "oud" naar "nieuw" zo soepel mogelijk moet verlopen. Zonder wachtlijsten dus. En als het daarvoor nodig is dat de "oude" zorg nog wat langer doorgaat, terwijl de "nieuwe" zorg wordt opgestart - dan is dat maar zo. Wij dienen hier een motie voor in.

Over de jeugdzorg hebben we ook nog een vraag aan het college. Een kind in de zorg vraagt enorm veel van ouders. Aandacht. Financieel. Administratief. Juridisch. Emotioneel. Vaak worden gedragsveranderingen gevraagd van ouders. Het is nogal wat. Veel ouders raken overbelast.

Dit wordt door overheden en instellingen te vaak onderschat. En daardoor komen ouders en instellingen te vaak tegenover mekaar te staan. In plaats van dat ze samenwerken aan wat het beste is voor het kind. Daarom willen we collega raadsleden en het college graag het volgende vragen. Zou u met ons mee willen denken en werken aan een steunpunt voor ouders. Waar ze die ondersteuning kunnen krijgen die nu te vaak gemist wordt.

Ik heb ook nog een motie die we nu niet indienen. Nog niet. En die gaat over city marketing.

De manier waarop dit stadsbestuur het afgelopen half jaar met city marketing is omgegaan, is ronduit onbehoorlijk. In november lag er ineens een voorstel om driekwart van het budget weg te bezuinigen. Daar kon vervolgens geen fatsoenlijk debat over plaatsvinden. Ook omdat het college weigerde zich over die bezuiniging uit te spreken. En nu komt datzelfde college, in deze kadernota, doodleuk met voorstellen die de bezuiniging bijna geheel terugdraaien. Vergeef me de term, maar wat een cluster****. Ik wil dolgraag van de VVD-fractie en van het college horen hoe zij reflecteren op het afgelopen half jaar. Afhankelijk daarvan overwegen we een motie in tweede termijn.

Mijn laatste punt.

Tienduizend tot veertigduizend extra woningen in Lelystad. Dat soort getallen vliegen ons het afgelopen half jaar om de oren. Altijd vergezeld van kreten. Als "bouwen bouwen bouwen", "motie koerhuis", "bouwen in de mix" en "dat moeten we positief zien". Maar ook aan de andere kant van de discussie, bij de meer pessimistische onderzoekers namens de rekenkamer, is de analyse bijzonder dun. En gestoeld op een verwrongen en verouderd beeld van Lelystad.

Als je een stad wilt bouwen op alleen maar kreten en beelden, dan is dat een recept voor ongelukken. Grote ongelukken. Ongelukken die Lelystad zich niet kan veroorloven. Als er over tien jaar een nieuwe crisis toeslaat, dan willen we niet met een half afgebouwd stadsdeel blijven zitten. Als we alleen maar de weilanden in vluchten voor de makkelijke projecten, dan is Lelystad later de eerste stad die leeg gaat lopen bij bevolkingskrimp. Voorzieningen zijn bij stadsontwikkeling van levensbelang. Cultuur, sport, vermaak, bedrijvigheid, infrastructuur. Voor nieuwe stadsdelen, maar ook voor de inwoners van nu.

De PvdA vindt dat het debat in deze raad dáárover moet gaan. En we hebben er ook vertrouwen in dat wij dat kunnen. Met ons allen. Want onder al die kreten ligt ook wel een visie. Natuurlijk. Maar we hebben in deze discussie een valse start gemaakt. De tegenstellingen meteen opgezocht.

Laten we even diep ademhalen.

En dan samen gaan vaststellen wat we echt belangrijk vinden. Met vijfendertig raadsleden, met zes collegeleden, met vijftien partijen. Ter inspiratie bieden we u daarbij een mooi essay aan. Geschreven door onze partijgenoot Jaap van Gelder.